

Днес „Стандарт“ публикува тест по литература от авторката на школа „Веди“ Елена Митева. В него е описано детайлно кои въпроси се оценяват с една точка и кои с две. Ако се чувствате подготвени, започнете от трудните въпроси или от преразказа, съветва Митева.

ВЪПРОСИ 1 - 25. ОЦЕНЯВАТ СЕ С ПО 1 ТОЧКА.

СЛЕДВАЩИЯТ ТЕКСТ Е СВЪРЗАН СЪС ЗАДАЧИ 1 - 4 ВКЛЮЧИТЕЛНО.

Въпреки че имат едно и също предназначение - да защитават своите обитатели, замъците не изглеждат еднакво. За разлика от европейските замъци с техните дебели стени японските изглеждат изящни с елегантно извитите си покриви.

С бели стени и високи покриви замъкът Химедзи в древната японска столица Нара е най-големият и най-елегантният от всички оцелели до днес японски замъци. Понякога го наричат Бялата чапла - заради приликата му с тази птица, която гнезди по бреговете на река Сенба. Големи декоративни риби украсяват покривите на замъка - като магическо средство, предпазващо от пожар. Ще попитате защо точно от пожар? Ами защото по-голямата част от замъка е направена от дърво.

Отбранителните съоръжения на замъка никога не преминали през изпитанието на истинската битка, но заслужават да им се обърне внимание. Замъкът е ограден с висок каменен зид с наблюдателни кули, заобиколени от три рова, пълни с вода. През малките отвори в зида и наблюдателните кули защитниците на замъка можели да обстрелват нападателите със стрели и куришуми.

1. Текстът НЕ може да бъде озаглавен:

- А) Бялата чапла
- Б) Най-големият и най-елегантният сред японските замъци
- В) Древната японска столица Нара
- Г) Замъкът Химедзи

2. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Японските замъци са по-изящни от европейските.
- Б) Замъкът Химедзи е единственият оцелял от всички японски замъци.
- В) Голяма част от замъкът Химедзи е направена от дърво.
- Г) Декоративните риби, украсяващи покрива на замъка, са като магическо средство, предпазващо от пожар.

3. Коя от думите НЕ е синоним на употребената в текста дума изящни?

- А) кокетни
- Б) великолепни
- В) непретенциозни
- Г) красиви

4. Кое твърдение НЕ присъства в текста?

- А) Нара е древна японска столица.
- Б) За строежа на замъка Химедзи са използвани много каменни блокове и един огромен воденичен камък.
- В) Наричат замъка Химедзи Бялата чапла.
- Г) Никога замъкът Химедзи не е отбраняван в истинска битка.

5. В коя от думите има правописна грешка?

- А) усмивка
- Б) умножаване
- В) узряване
- Г) усмиване

6. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Героите са уморени.
- Б) Тишината и спокойствието на чорбаджийте се плащат с притесненията и нещастията на невинните хора.
- В) С любов и искрена болка говори Ботевиет лирически герой.
- Г) В чорбаджийския дом царят тишина и спокойствие.

7. Кой ред НЕ съдържа наставка?

- А) беритба
- Б) заплаха
- В) брадат
- Г) беден

8. В коя от двойките думи има същото съотношение както при риба - аквариум?

- А) птица - кафез
- Б) кола - гараж
- В) насекомо - поле
- Г) светлина - небе

9. Поздравявам се отнася към хваля както упреквам към:

- А) карам се
- Б) отричам
- В) обсъждам
- Г) оценявам

10. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- А) хиляди обещания
- Б) вярни доводи
- В) зряли разсъждения
- Г) голями резултати

11. В кой ред всички думи съдържат променливо я?

- А) пясък, ято, лято
- Б) ябълка, крясък, бяла
- В) бяг, бряг, осемхилядник
- Г) тяло, цял, дял

12. В кой ред фразеологизмите НЕ са антоними?

- А) три дена път с камили - на един хвърлей място
- Б) роден под щастлива звезда - на седмото небе
- В) живея си живота - ям хляб и сол
- Г) преглъщам си думите - мелят ми устата

13. В кой ред фразеологизмите са смислово обвързани?

- А) виждам се в чудо - виждам звезди по пладне
- Б) вдигам ръце - вдигам си багажа
- В) бръмбари му хвърчат в главата - няма ум за пет пари
- Г) вдигам бяло знаме - възпламенявам сърцата

14. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Ветре, не си ли пристигнал от приказка златна?
- Б) Но, родино за тебе пях!
- В) Мила Българийо, хубава си ти!
- Г) Земльо, майчице мила, дай ми вечната жажда на своите недра, своя порив и сила.

15. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Както казват хората, да спи зло под камък.
- Б) Днес, струва ми се, нещо ви притеснява.
- В) Вие, разбрах го веднага, сте тукашен.
- Г) Вероятно, ти не би постъпил като него.

16. Подчертаните думи в изречението

*Изпитваше **благоговение** към неговата личност и чакаше **търпеливо благоволенieto** му да го приеме. са:*

- А) синоними
- Б) омоними
- В) пароними
- Г) антоними

17. Посочете вярното твърдение.

Репортажът:

- А) говори най-общо за фактите, свързани с дадено събитие
- Б) е кратко съобщение на значими събития
- В) е научен жанр
- Г) съдържа отношението на автора към събитието

18. В кой ред НЯМА правописна грешка?

- А) пламенни обещания
- Б) писменни работи
- В) особенни белези
- Г) непосредствени отношения

19. Кое от изреченията е просто разширено?

- А) Тогава е храмовият празник.
- Б) Момченцето се развълнува.
- В) Всички се наскърбиха.
- Г) Той не можа да се прикрие.

20. В кое от изреченията е употребен глагол в повелително наклонение?

- А) Бих Ви се обадила отново.
- Б) Ще се радвам, ако дойдете.
- В) Съобщил съм новината.
- Г) Недей да правиш това.

21. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

И Вазовите хъшове, и баба Илийца:

- А) са хора родолюбиви
- Б) са милосърдни
- В) са българи, направили съзнателния избор да участват в освободителната борба
- Г) са личности със силно развито чувство за отговорност

22. Кой е цитатът, който носи различно внушение от останалите?

- А) „Слабо беше, изпод завивката едва личеше снагата му, стопена от болестта, лицето му беше като восък_”
- Б) „...очите му бяха още светли, още млади и усмихнати.”
- В) „Ей го, изсъхна като вейка. Гръдта го боли...”
- Г) „а от някое време - зачама. Няма нищо, а вехне.”

СЛЕДВАЩИЯТ ТЕКСТ Е ОБВЪРЗАН С ВЪПРОСИ 23 - 25.

Аз се отвялякох. Нали бяхме се запътили да пием по една бира. Заведе ни нашият чичероне в едно доста обширно и чистичко помещение. Всичките маси бяха празни, ако и да нямаше 9 часът вечер. Наоколо бюфета имаше постоянно движение: посетители дохождат, поръчват си бира или уиски, изпият, заплащат и се оттеглят мълчаливо. Слава богу, че тази пивница не беше чисто американска, а то и ние нямаше да имаме удоволствието да се разположим около масата и със сладка приказка да си изпием по някоя чаша бира, а трябваше като онези неми, хладни посетители, като че изкуствени, човекоподобни машини, да се изправим пред бюфета, както у нас правят хасъл пияниците, и мълчаливо да си изпразним чашиите. В пивниците, съдържани от американци, няма места за сядане: всяка консумация става пред бюфета; там са наслагани всевъзможни закуски на разположението на посетителите безплатно. Ако си с дебелички очи, можеш да изпиеш само една бира, а да се нахраниш хубавичко със закуски и ще правиш тази „икономия” дотогава, докато един ден стопанинът не те улови за яката и ти помогне да изхвъркнеш из вратата.

23. Посочете вярното твърдение.

Текстът говори за:

- А) сърдечните взаимоотношения между хората от Новия свят
- Б) автоматизирането на човека
- В) способността на човека от Новия свят да отморява след ползотворния работен ден
- Г) възхищението на Алеко от спокойствието, което цари в местата за отмора

24. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Текстът говори за човека от Новия свят чрез:

- А) ирония
- Б) контраст
- В) експресивен език
- Г) индивидуализация

25. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Какво казва текстът?

- А) Следването на материалния успех води след себе си ограбване на духа, отчужденост.
- Б) Гонитбата на успеха обезличава човека.
- В) Човекът от Стария свят е успял да съхрани безценно богатство - способността да общува - качество, загубено от човека от Новия свят.
- Г) Поведението на американците от пивницата говори, че по пътя към своята зрялост човекът се развива прогресивно.

ВЪПРОСИ 26 - 50. ОЦЕНЯВАТ СЕ С ПО 2 ТОЧКИ

26. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Мислите на Илийца:

„Да направя това добро клетнику! Какъв беше!” „Беки и Бог се умилостиви и поживи детето. Света Богородичке, помогни ми само да стигна до манастира, божичко, закрили го, българин е, тръгнало е за християнска вяра курбан да става.”

говорят за:

- А) достойна българска позиция от страна на героинята
- Б) оценка на героинята за ставащото в драматичните дни
- В) човешко благородство
- Г) неин егоистичен стремеж

27. С кое от твърденията НЕ може да продължи разсъжденияето?

Гротеската е предпочетено художествено средство от Любен Каравелов в повестта „Мамино детенце”. Тя

- А) способства да се открие темата за грозотата
- Б) присъства в описанията на всички герои от началната глава на творбата
- В) способства по-ярко да се внуши идеята за отдалечаването на Нено и Неновица от човешкото
- Г) ярко присъства в портретните описания на героите

28. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Откъсът:

„Ако Нено плащал някому дългът си, то неговата съпруга искрено съжалявала, че това се е случвало действително. В нейната глава доволно често се въртели такива мисли:

„Добро би било да не плащаме на работниците. Сяка година би ни оставали по десет хиляди гроша.” „А нам секи трябва да плаща.” „Ако аз да би намерила на пътя сто хиляди гроша, то би ги скрила и никому не би показвала. Нека седят закопани в градината. А ако намеря само сто гроша? И тях ще да зароя в градината - в гърненце, а в някой дрипел, защото гърнето чини шестдесет парици. А ако намеря пръстен? Него ще да продам.”

И множество още зрели и практически мисли се провирали през мозъкът на тая знаменита жена, ако тоя процес и да произходил без вълнение, без страстни увлечения и без напразни разговори.”

говори за Неновица чрез:

- А) речева характеристика
- Б) ирония
- В) идеализация
- Г) делата ѝ

29. Кой от цитатите е начален за посочената творба?

А) *„Бедната челопеченка действително бързаше да стигне по-скоро до манастира. На гърдите ѝ стоеше полуживо двегодишното ѝ унуче, сираче, болно от две недели насам.”* - „Една българка”

Б) *„О Шипка!*

Три деня младите дружини

как прохода бранят.” - „Опълченците на Шипка”

В) *„Още докато го бранеше от кучетата, Петър Моканина разбра, че тоя непознат селянин не се е отбил при него току-тъй, а го гони някаква беда.”* - „По жицата”

Г) *„Аз бях тогава на дванадесет години. Моята служба у лелини беше да паса овцете и всяка събота, възседнал магарето, да нося храна на говедарите в планината, дето преспивах по две нощи, две чудни планински нощи под самите звезди.”* - „Ангелинка”

30. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Текстът:

„Най-после тръгнах боязливо, застанах на прага и надникнах. Сред къщи на едно триножно столче седеше като на трон леля Дъмшиа - гордостта на добрата леля Станка и нашия священ идеал. На главата и стоеше смачкана черна шапка, украсена с две избелели рози, до които стърчеха две черни проскубани страусови пера и трепереха почти до тавана. С тия пера цялата леля Дъмшиа приличаше на голяма черна пеперуда, която бе разперила пипалата си и чакаше нещо. Върху плещите и висеше малко червено шалче. Лице сухо, кокалесто, с цвета на ощавена гайда, с голямо мъхнато разстояние между носа и устата, с редки дълги косми по брадата, с вежди, паднали отстрани, дърпани от безчислени бръчки около свитите ѝ очи. Тя говореше громко и из устата и се показваха два стари зеленясали зъба като камъни пред някоя тъмна пещера. Тя ме погледна приветливо и в нейния кротък кравешки поглед имаше толкова обич, простодушие и доброта, че аз, неподбутнат от никого, пристъпих сам и целунах жилестата ѝ ръка смирено и страхопочитателно.

Около леля Дъмшиа стоеха дечурлигата, прехласнати в съзерцание, а до коленете и седеше леля Станка, умилена до сълзи, като пред някоя чудотворна икона.”

говори чрез:

- А) олицетворение
- Б) експресивен език
- В) сравнение
- Г) контраст

31. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Текстът:

„Под една кичеста круша в една от трендафиловите градини било пострано черно-жълто китено черджо, на което седели две лебеници или, както ги наричат казанлъчени, две дини, които представлявали едно - същност и неразделност, или, да кажа по-понятно, едната лебеница, която била твърде голяма и малко продълговата, седяла на черджето, а другата, която била малка и туплеста, седяла на първата лебеница, така щото от тия две разновидности лебеници произходило едно неразделно мазно тяло, което се наричало Нено чорбаджи. Но аз заборавах да ви кажа, че голямата лебеница е била облечена в копринена риза, в ленени гащи и в бяло копринено с червени пръчици елеченце и че малката лебеница е била покрита с бял фес. Голямата лебеница се повдигала нагоре и отпускала се надолу твърде затруднително, а когато произходило това, то на малката лебеница се отваряла някаква дупка, над която стърчели две дълги черно-бели урязалки козина, поимала и изпускала въздух и клокала така поетично, чегато в голямата лебеница се намира цял вулкан. Но малката лебеница имала още две преимущества: на нея стърчели три червени подлоги, които носили название уши и нос, и две черни точки, които в общезжитието се наричат очи, а по манастирите - светила.”:

- А) говори за начина на живот на героя
- Б) има за цел да контрастира физическото на духовното
- В) съдържа иронична оценка
- Г) носи идеята за отдалечаването на героя от човешката същност

32. Посочете вярното твърдение.

И двата текста - в задача 30 и в задача 31:

- А) съдържат гротескни елементи
- Б) контрастират физическата грозота на духовната красота на героите
- В) съдържат изобличителна оценка на повествователя
- Г) съдържат ярки сатирични изображения

33. Коя от характеристиките НЕ може да бъде отнесена към книгата на Алеко Константинов „До Чикаго и назад“?

- А) Книга за утрешния ден на човечеството
- Б) Книга за човешките амбиции и тяхната реализация
- В) Книга за невероятните възможности на човешкия интелект
- Г) Книга за човешката свобода, неограничавана от никакви обстоятелства

34. Кой от цитатите НЕ е свързан със съня на Бръчков във II глава на Вазовата повест „Немили-недраги“?

- А) „Разказите за подвизите на четите приимаха сега форми и плът пред него.”
- Б) „...истина ли беше това, или сън.”
- В) „После дим, после облаци и всичката чета става на духове и хвърчи из небето и всичко изчезва.”
- Г) „Той гледа на Странджата, като дига знамето в Балкана и вика: момци, дръжете се!”

35. В кой от цитатите НЕ присъства градация?

- А) „...виждаше в тая жена своя майка, свой спасител, свое провидение.”
- Б) „Тя удвои, утрои силите си, нейните изпечени селски ръце се напънаха, мишците й сдобиха стоманена пъргавина и сила.”

В) „Обърнеш се надясно - отпреде ти колосалният Бруклински мост, като че дреме, обгърнат в тънка прозрачна мъгла, и не се стряска нито от оглушителния писък на безбройните кораби, които сноват под гигантските му сводове, нито от ежеминутните тренове, които порят гърдите му; а пък хилядите янки, които сноват по огромния му корпус, той и не забелязва даже.”

Г) „Долу - ад! Нещо ври, кипи, беснува се, гърми, като че потърсва цялата околност, снопове пяна се мятат като фонтани нагоре.”

36. Кой е правилният вариант на съществителното име?

- А) няколко младежи
- Б) колко отличника
- В) петдесет разкази
- Г) толкова участника

37. В кое от изреченията има граматическа грешка?

- А) Младият изпълнител вече е направил няколко записи.
- Б) Двата отговорници провериха отново групите си.
- В) Не си бях купил последните броеве на вестника.
- Г) Вече в два броя излизат отзиви за този филм.

38. В кое от изреченията НЕ е употребено числително име?

- А) Живяла едно време една жена със своите синове.
- Б) Говориха само с един от тях.
- В) Селището се намира на един километър от мястото, където бяха в момента.
- Г) Беше взела само една връхна дреха в багажа си.

39. Каква синтактична служба изпълнява подчертаната дума в изречението?

Самотни стоят черни стволи.

- А) сказуемно определение
- Б) несъгласувано определение
- В) съгласувано определение
- Г) обстоятелствено пояснение

40. Кой ред посочва вярно синтактичната служба на думите в тяхната поредност в изречението?

Цар Калоян вярваше в упоритостта и смелостта на Добромир.

- А) подлог, сказуемо, пряко допълнение, пряко допълнение, несъгласувано определение
- Б) приложение, подлог, сказуемо, непряко допълнение, непряко допълнение, непряко допълнение
- В) приложение, подлог, сказуемо, непряко допълнение, непряко допълнение, несъгласувано определение
- Г) съгласувано определение, подлог, сказуемо, непряко допълнение, непряко допълнение, несъгласувано определение

41. В кое от изреченията НЕ е употребено приложение?

А) Изпитът се свърши благополучно преди няколко дена и учителката Сълза Младенова, наведена над мъничката маса в учителската стая, подписваше свидетелствата на децата.

Б) Професорът от Оксфордския университет Джон Бойл е направил важни открития.

В) Петър Моканина гледа дълго след каруцата.

Г) Тя се яви на изпит при доцента, чиито лекции рядко бе посещавала.

42. В кое от изреченията „си” НЕ е местоимение?

- А) Говори ли с приятелите си?
- Б) Ти си непоправим мечтател.
- В) Разчитам само на себе си.
- Г) Той държи на принципите си.

43. В кой ред в думата има несъответствие между броя на буквите и звуковете?

- А) джудже
- Б) надживявам
- В) бетонджия
- Г) чорбаджия

44. В кое от изреченията глаголт е от несвършен вид?

- А) Вазов написва едни от най-силните си творби през 80-те години на XIX век.
- Б) Поговори с нея за случилото се.
- В) Разнесе писмата за няколко часа.
- Г) Тя нанесе корекциите в статията си.

45. Кое от изреченията е просто кратко?

- А) Тя ме помилва.
- Б) Истината боли.
- В) Истински се разсърди.
- Г) Сгреших много.

46. Кое от изреченията е едносъставно?

- А) Рано сутринта на Възнесение аз се спущах бързо по стръмния планински път.
- Б) Лицето ми бе по-бледо от игликата.
- В) Почувствах се триж по-нешастен.
- Г) Радваха се всички в тази къща.

47. Кое от изреченията НЕ е безглаголно?

- А) „Ама истина ли е?”
- Б) „Досущ бяла.”
- В) „Бяла лястовичка?”
- Г) „На доктор ли?”

48. В кое от изреченията НЕ присъства лично местоимение?

- А) Говориха с него много внимателно.
- Б) Донесоха му цялата периодика.
- В) Доведоха я след дълги уговаряния.
- Г) Статиите му са много интересни.

49. Колко пунктуационни грешки са допуснати в изречението?

Селянинът погледна към овцете запладнени на поляната, задържа очите си над тях, но погледът му пълен с грижа тъй си и блуждаеше.

- А) 3
- Б) 1
- В) 2
- Г) 4

50. В кое от изреченията НЕ е употребена обособена част?

- А) Замайваща тишина, пълна с хиляди неуловими шепоти, притисна полята и градините.
- Б) Непознатият пристъпи тежко, натъртено, като че чакаше да звъннат шпорите под краката му.
- В) На пътя между кръчмата и мелницата беше се спряла една каруца, готова за път.
- Г) Майката - жълта и сломена от тегло жена - още отдалеч загледа мъжа си.

ОТГОВОРИ:

*1В, 2Б, 3В, 4Б, 5Г, 6Б, 7Б, 8А,9Б, 10А, 11Г, 12Б, 13В, 14Б, 15Г, 16В,
17Г, 18А, 19А, 20Г, 21В, 22Б, 23Б, 24Г, 25Г, 26Г, 27Б, 28В, 29В, 30А,
31Б, 32А, 33Г, 34Б, 35В, 36А, 37А, 38А, 39А, 40В, 41Г, 42Б, 43А, 44А,
45Б, 46В, 47А, 48Г, 49А, 50Б.*